
Peter I.

ZAHRANIČNÁ A DOMÁCA POLITIKA

Peter I. (Alexejevič) Veľký

*9. června 1672 – 8.února 1725

- Cár Alexej + 2.manželka Natália Naryškinová
- 29. června – pokrstený menom „Peter“
- Pevné zdravie, mohutná telesná konštrukcia, príjemný vzhľad

Mladosť mladého cároviča

- 1676 – umiera cár Alexej ==) nástupnícke boje
- Fjodor (15) – nebol úplne zdravý – cár ho ešte za života prehlásil za plnoletého a určil ho za svojho následníka
- Peter vyrastá v ústraní
- 1682 – umiera Fjodor
- **DVOJVLÁDA** – Peter + Ivan – skutočná moc: regentka Sofia
 - Počas jej vlády: trávi čas mimo Moskvu (Nemecká Sloboda) – nezáujem o vládu
 - Vojenské hry, plachtenie, jazdy,...
 - Nadobúdanie nových vedomostí a kontaktov

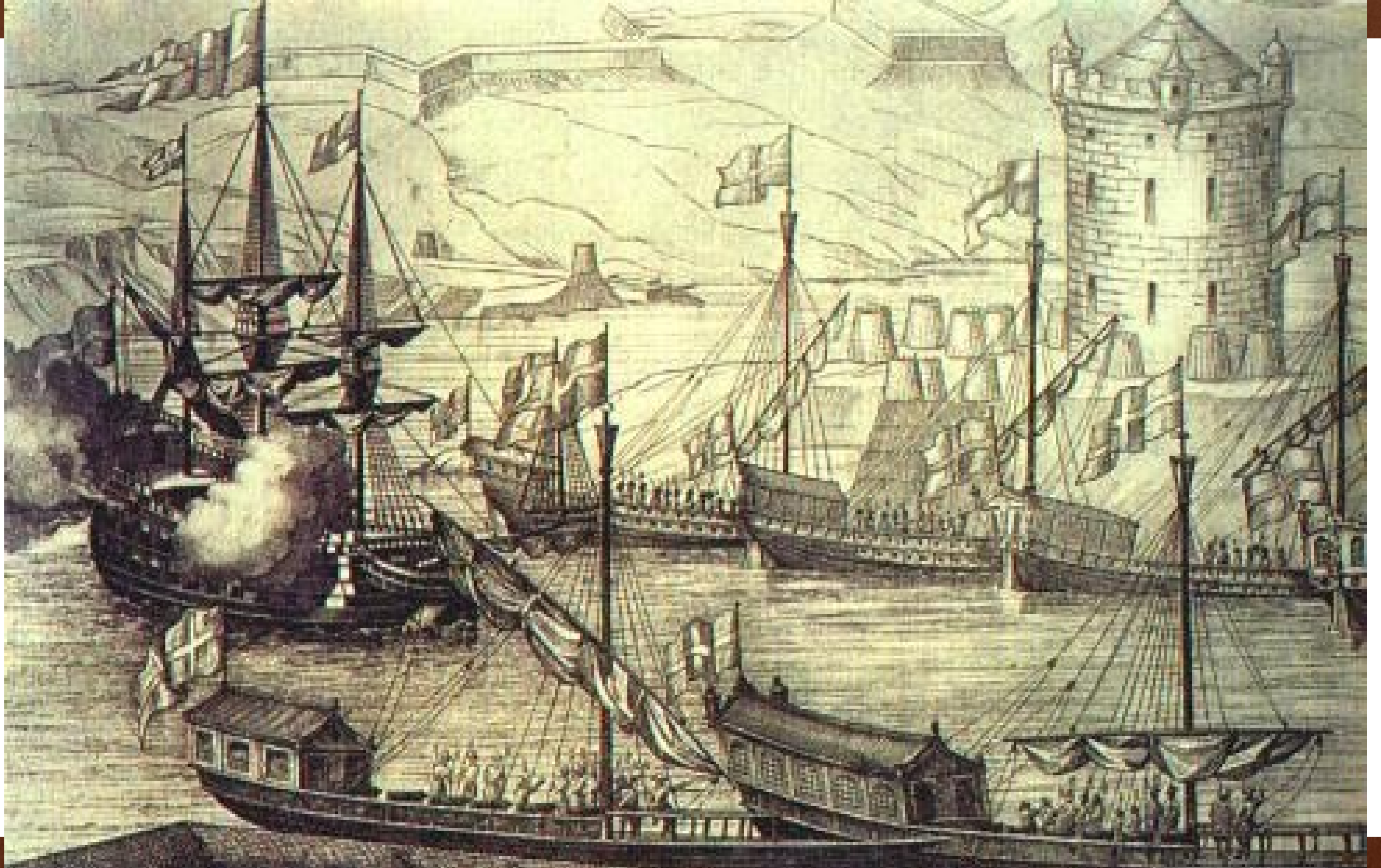
Začiatky vlády

- 1689 – svadba s Jedvokijí Lopuchinovou
 - Peter preberá vládu (fakticky vládne Natália Naryškinová)
- Voľný čas – 2 vojenské pluky, plachtenie, plavby po Bielom mori
- Spoločnosť vníma negatívne jeho styky v Nemeckej Slobode

ZAHRANIČNÁ POLITIKA

Ťaženie na Azov

- 1895-96
- Hl. cieľ: získať prístup k Čiernemu moru
- 1695 – neúspech
 - Reforma loďstva, reorganizácia armády, výcvik vojakov, plánovanie, rakúsky delostrelci
- 1696 – obsadenie Azova – prístup k moru (dočasný úspech)
- 1711 – vracia Azov (Turci využili situáciu, keď Peter bojoval proti Švédsku)

Cesta do Európy

- 1697-98
- Cieľ: nové vedomosti, poznatky a skúsenosti; nákup nového tovaru; jednanie s európskymi vládcami (spojenectvo)
- Cestuje inkognito
- Holandsko, Anglicko – stavba lodí (tesár)
- Pozorovanie štátnych inštitúcií
- Najímanie remeselníkov, vojakov, umelcov apod.
- Červenec 1698 – Viedeň – stretnutie s cisárom
- Správy o povstaní Strelcov => rýchly návrat domov – tvrdé potlačenie

Severná vojna

1700-1721

Severná vojna

- Hl. cieľ: prístup k Baltskému moru
- 1698-99: protišvédská koalícia
- 1700 – bitka u Narvy
- Reorganizácia a výcvik ruského vojska
- 1703 – k rieke Něve - budovanie nového mesta (Sankt Peterburg)
- 1709 – bitka pri meste Poltavy – zlom
- 1721 (září) – Nystadský mier

Bitka u Poltavy

Dôsledky Severnej vojny:

- Prístup k Baltskému motu
- Zisk územia – Estónsko, Livonsko, Ingrie, časť Karélie
- Švédsko – strata postavenia
- Založenie Sankt Petrburgu

Cesta na východ...

- Zlepšiť vzťahy s Čínou
- Perzia
- Hl. úmysel: India (náročné na prípravu)
 - Rozšírenie územia – Baku, Derbent, oblasti Kaspického mora
 - Obavy z Osmanov – návrat
- Stredoázijské stepi – Kazaši (ochrana, obchod)

DOMÁCA POLITIKA

Vojenská reforma

- Reorganizácia armády
 - Výcvik podľa západných vzorov
 - Modernizácia výzbroje
- Stále vojsko
- Budovanie baltského loďstva

Reforma mestská

- Vzor – západná Európa (obchodné spoločnosti)
- Magistráty – úloha a zodpovednosť vyberať dane
- „kompanie“ – pôsobili ako napodobenina západných obchodných spoločností. Nefungovali ako mali. Združovanie z nutnosti
- Manufaktúry – cieľ: vytlačiť výrobky z dovozu

Nové Hlavné mesto

- 1703 – začiatok výstavby
- 1712 – nové hl. mesto Ruska
- Nový štýl budovania, iné materiály
- Parky, „Kunstkamer“
- Európsky spôsob života
- Úplne dokončený za vlády Kataríny Veľkej

Finančná reforma

- „Daň z hlavy“ (daň z duše)
- Mincová reforma – strieborný rubel'
- Medené mince

Reforma štátnej správy

- 8 gubernií – gubernátori
- Senát – 1711 – vládna moc v čase cárovej neprítomnosti
 - Blízky spolupracovníci cára
 - Štátny rozpočet
- Cár – možnosť určenia nástupcu

Reforma cirkvi

- 1721 – „Najvyšší Synod“ – úradnícka inštitúcia, v čele úradník
- Peter: panovník nad inštitúciami
- Posilnenie absolutistickej moci

Reforma školstva

- Zlepšenie stavu školstva – praktickejší ráz
 - Škola – pre štátne záujmy (práca v administratíve, vojenská služba)
- Zahraniční odborníci
- Nové školy:
 - Navigačná škola
 - námornícka akadémia
 - Inžinierska a delostrelecká akadémia
- Akadémie náuk

Ostatné reformy

- Reforma kalendáru
- Nové druhy plodín (moruša, réva)
- Chov nových plemien dobytka
- Postavenie žien – pokus o zmenu (neúspech)
- Strihanie fúzov (pokuty), zavedenie európskeho odevu
- Noví inžinieri, umelci, architekti,...
- Nemocnice

Druhá manželka; Smrť

- Katarína Alexejevna (Katarína I.) – neruský, nešľachtický pôvod
- Dvorná dáma cárovej sestry
- Neoficiálna svadba
- Prestup k pravoslávnenému náboženstvu – 1712 – oficiálne manželstvo
- 1725 – Peter I. umiera – neurčil nástupcu
- Katarína I. cárovná – pomoc šľachty (knieža Menšikov)

Zoznam použitej literatúry:

- BUGANOV, Viktor Ivanovič: *Peter Veľký*. Bratislava: Obzor, 1989. ISBN 80-215-0043-3.
- MACŮREK, Josef: *Dějiny východních Slovanů II. Od Petra Velikého do pol. 19.stol.* Praha: Melantrich 1947.
- MASSIE, Robert K.: *Petr Veliký. Život a svět*. Praha: Beta–Dobrovský, 2006. ISBN 80-7306-269-0.
- PUTNA, Martin C.: *Obrazy z kulturních dějin ruské religiozity*. Praha: Vyšehrad, 2015. ISBN 978-80-7429-534-8.
- STELLNER, František: *Rusko a střední Evropa v 18.století. 1.díl*. Praha: Setoutbooks.cz, 2009. ISBN 978-80-86277-67-7.
- ŠVANKMAJER, Milan a kol.: *Dějiny Ruska*. 3.vyd. Praha: Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-183-2.